

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 83/04

mun. Chișinău

01 martie 2022

Inspectorul principal de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Griciuc Ada, în temeiul art.7 alin.(2), art.19 lit.b) și lit.g), art.35, art.37 alin.(4) și art.38 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, a întocmit prezentul Act de constatare în privința **dnei Demciucova Natalia, director la Grădinița de copii din sat. Rumeanțev, raionul Cahul.**

Partea descriptivă a situației de fapt.

Conform art.30 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr.132/2016*), sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Verificarea prealabilă a sesizării se efectuează de către inspectorul de integritate în termen de 30 de zile de la data repartizării, în conformitate cu cerințele art.31 alin.(1) din Legea nr.132/2016 și art.75 alin.(1) din Codul administrativ.

La data de 19.11.2021, inspectorului principal de integritate Griciuc Ada, i-a fost repartizată electronic aleatoriu prin intermediul sistemului informațional automatizat e-Integritate, sesizarea datată din 15.11.2021 și recepționată de Autoritate la 19.11.2021 cu nr.intr. S-992/21, care a stat la baza formării dosarului de control nr.20210204032 în privința dnei Demciucova Natalia, IDNP [REDACTED], domiciliată în [REDACTED] (*conform datelor din declarația de avere și interese personale pentru anul 2020*).

În aceeași zi, 19.11.2021, inspectorul a demarat procedura de verificare prealabilă a sesizării întru elucidarea următoarelor aspecte: respectarea condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

Potrivit sesizării, directoarea grădiniței de copii din sat. Rumeanțev, Demciucova Natalia ar fi admis conflict de interese în cazul în care și-a angajat soțul [REDACTED] în calitate de fochist în cadrul aceleiași instituții publice. Întru susținerea supozițiilor sale, petiționarul a prezentat declarația dnei Demciucova Natalia adresată consilierilor comunali Doina și primarului com. Doina, prin care informează despre angajarea soțului [REDACTED] în calitate de operator cazane pe perioada de încălzire sezonieră 2021-2022.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării, inspectorul constată că sub aspect de formă și conținut aceasta corespunde rigorilor legii, iar obiectul reclamat vizează aria de competență a Autorității Naționale de Integritate.

Datele din declarațiile de avere și interese personale depuse în perioada 2016-2020 prezintă că Demciucova Natalia exercită funcția de director la Grădinița de copii din sat. Rumeanțev, raionul Cahul din anul 2015.

Prin urmare, dna Demciucova Natalia deține calitatea de subiect al declarării în temeiul art.3 alin.(1) lit.e) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare – Legea nr.133/2016*).

Totodată, informația generată de bazele de date ale Agenției Servicii Publice a confirmat relația de soți între Demciucova Natalia și [REDACTED].

Urmare procedurii de verificare prealabilă a sesizării, inspectorul de integritate conchide prezența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către subiectul declarării Demciucova Natalia, director la Grădinița de copii din s. Rumeanțev, rl Cahul.

Subsecvent, în temeiul prevederilor art.19 lit.b), art.31 alin.(1) și art.37 alin.(4) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate a întocmit Procesul-verbal nr.1185/04 din 29.11.2021 prin care a dispus inițierea procedurii de control pe aspectul respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către Demciucova Natalia, director la Grădinița de copii din s. Rumeanțev, rl Cahul (în continuare – *subiectul controlului*).

Subiectul controlului a fost informat prin scrisoarea nr.04-04/6986 din 29.11.2021 despre inițierea procedurii de control și despre drepturile de care beneficiază potrivit art.33 al Legii nr.132/2016 (avizul poștal nr.DS8005803588AS din 02.12.2021 confirmă recepționarea), însă nu a beneficiat de drepturile sale și nu a luat cunoștință de materialele dosarului de control.

În ordinea art.85 alin.(3) și art.87 alin.(1) din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, sub aspect procedural, în temeiul dispozițiilor art.19, art.20 alin.(1) și art.33 alin.(6) din Legea nr.132/2016, pentru realizarea atribuțiilor de control și în vederea acumulării materialului probatoriu relevant, au fost solicitate informații și documente de la entități publice și private înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și accesate registre informaționale de stat, extrasele fiind anexate la dosarul de control. Totodată, pentru realizarea controlului a fost consultat cadrul legal general și special aplicabil statutului funcției și perioadei supuse controlului.

I. Analiza elementelor constitutive ale conflictului de interese.

Primăria com. Doina, r-ul Cahul a informat prin răspunsul nr.146 din 15.12.2021, că subiectul controlului a fost numit în funcția de director la Grădinița de copii din s. Rumeanțev prin Dispoziția nr.48-i din 10.11.2021. Anterior, în perioada 2015-2021, subiectul controlului a exercitat această funcție în baza ordinului nr.54-p din 01.10.2015 emis de Direcția generală învățământ Cahul.

Astfel, în exercitarea atribuțiilor de serviciu subiectul controlului a avut obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese statuate la art.11 din Legea nr.133/2016, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate; prin asigurarea transparenței și a controlului public al activității; prin responsabilitate individuală și exemplul personal.

Potrivit art.2 din Legea nr.133/2016, *conflictul de interese* reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii. Tot aici, legiuitorul definește *interesul personal* ca orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale. Iar, la categoria *persoana apropiată* legiuitorul a atribuit soțul/soția, copilul, concubinul/concubina, persoana aflată la întreținere, persoana înrudită prin sînge sau prin adopție și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării.

Conform art.12 alin.(3) din Legea nr.133/2016, *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului/funcției publice.

În ordinea art.12 alin.(4)-(5) și art.14 alin.(4) din Legea nr.133/2016, subiectul controlului a avut obligația să informeze șeful/organul ierarhic superior, despre conflictul de interese real în care se află, imediat, dar nu mai târziu de trei zile de la data constatării, precum și obligația să soluționeze situația de conflict prin abținere, să nu rezolve cerere/demers, să nu emită act administrativ și să nu încheie act juridic pînă la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese. Informarea despre apariția conflictului de interese real se face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea actului juridic, în baza unei declarații scrise care să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției.

Totodată, fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de

luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare, constituie *conflict de interese consumat* în sensul art.12 alin.(10) din Legea nr.133/2016.

Materialele prezentate de Grădinița de copii din s. Rumeanțev prin răspunsul nr.16 din 13.12.2021 denotă, că subiectul controlului a dispus prin ordinul nr.3 din 15.10.2021 angajarea cet. [REDACTED] (soțul) în funcție sezonieră de operator cazane în Grădinița de copii din s. Rumeanțev, rl Cahul pe perioada de încălzire 15.10.2021 – 15.04.2022. În aceeași zi, 15.10.2021, între subiectul controlului în calitate de „Angajator” și cet. [REDACTED] (soțul) a fost încheiat contractul individual de muncă nr.121 privind angajarea acestuia pentru perioadă determinată în funcție de operator cazane în Grădinița de copii din s. Rumeanțev, rl Cahul.

Din răspunsul Primăriei com. Doina nr.5 din 20.01.2022 rezultă că subiectul controlului a informat despre situația de conflict de interese generată de angajarea soțului în calitate de operator de cazane, prezentând declarația scrisă la data de 05.11.2021, sub nr.intr.63 în adresa Primăriei com. Doina și Consiliului com. Doina. Menționează semnatarul, că pe marginea acestei declarații s-a explicat subiectului controlului prevederile art.11 și art.12 din Legea nr.133/2016 și răspunderea asumată pentru admiterea conflictului de interese. Susține semnatarul că nu au fost depistate încălcări în activitatea subiectului controlului din momentul angajării dlui [REDACTED].

La data de 21.02.2022, nr.intr.1304, subiectul controlului a prezentat punctul de vedere în care expune motivele și circumstanțele care au condus la luarea deciziei în privința persoanei apropiate: *„Înțelegând că este un conflict de interese, am discutat mai întâi angajarea soțului cu primarul com. Doina, [REDACTED], după care am decis să informez în formă scrisă și consilierii locali. Deoarece ședința Consiliului local nu a avut loc în luna octombrie, am pregătit declarația despre conflictul de interese și am înregistrat-o la Primărie la data de 05.11.2021 pentru a fi adusă la cunoștința consilierilor în ședința din 12.11.2021.”*

Consemnează subiectul controlului că *„satul Rumeanțev este o localitate foarte mică cu cca 200 de locuitori, dintre care cei apți de muncă în mare parte sunt plecați peste hotare sau activează în or. Cahul, iată de ce, când am propus consătenilor funcția de fochist nimeni nu a dorit să aplice din cauza salariului mic și a programului de lucru nocturn. Fiind în situație critică de începere a sezonului de încălzire a grădiniței de copii am informat verbal primarul com. Doina că am decis să angajez soțul în această funcție.”*

II. Concluzii și decizii.

Generalizând rezultatele controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, conducându-se de principiile concludenței, utilității și veridicității și aplicând propria convingere în examinarea sub toate aspectele și în mod obiectiv materialul probatoriu administrat în raport cu presupusele încălcări invocate la etapa inițierii controlului, inspectorul de integritate conchide încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Demciucova Natalia, director la Grădinița de copii din satul Rumeanțev, raionul Cahul, prin:

- nedeclararea în modul stabilit de art.12 alin.(4)-(5) din Legea nr.133/2016, conflictul de interese în care s-a aflat la data de 15.10.2021, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției de director al Grădiniței de copii din s. Rumeanțev și având interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (soț), a fost chemată să ia decizii și să semneze/încheie în privința acestuia acte de angajare în funcție, Ordinul nr.3 din 15.10.2021 și Contractul individual de muncă nr.121 din 15.10.2021,

- nesoluționarea în modul stabilit de art.14 alin.(3) din Legea nr.133/2016, conflictul de interese în care s-a aflat la data de 15.10.2021, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției de director al Grădiniței de copii din s. Rumeanțev și având interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (soț), nu s-a abținut de la luare decizii în privința acestuia, influențând în acest mod exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu.

- consumarea conflictului de interese la data de 15.10.2021, în cazul în care, fiind în exercițiul funcției de director al Grădiniței de copii din s. Rumeanțev, a luat decizii și a semnat în privința persoanei apropiate (soț) actele de angajare în funcție, Ordinul nr.3 din 15.10.2021 și Contractul individual de muncă nr.121 din 15.10.2021, cu încălcarea dispozițiilor de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interese.

Potrivit art.23 alin.(4) din Legea nr.133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a

încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Complementar, se rețin prevederile art.15 alin.(1) din Legea nr.133/2016 potrivit cărora, actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate personal sau prin intermediul unei persoane terțe într-o situație de conflict de interese real sunt lovite de nulitate absolută, cu excepția cazului în care anularea acestora ar aduce daune interesului public.

Sub aspect procedural, conform dispozițiilor art.39 alin.(1) din Legea nr.132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate încheie proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională, după caz, emite act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În această ordine de idei, inspectorul de integritate conchide că inacțiunile subiectului controlului de declarare și soluționare conformă a conflictului de interese apărut 15.10.2021, poartă caracter contravențional și cad sub incidența art.313² alin.(1) și alin.(2) din Codul contravențional.

Totodată, inspectorul de integritate a luat în considerare prevederile art.39 alin.(2) din Legea nr.132/2016 care condiționează dispunerea măsurilor de încetare a mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Astfel, informațiile disponibile despre activitatea de control a Autorității Naționale de Integritate denotă că subiectul controlului este la prima verificare pe aspectul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, iar în ce prevede natura abaterilor, inspectorul conchide că acestea vizează decizii luate de subiectul controlului în circumstanțe deosebite, în exercitarea cu precădere a obligațiilor de serviciu și atribuțiilor funcționale, care nu conduc la concluzia că ar fi fost prejudiciat interesul public sau afectate interesele altor persoane fizice și juridice.

Din materialele Primăriei com. Doina și explicațiile subiectului controlului se rețin încercările acestuia întreprinse întru evitarea conflictului de interese generat de relația cu persoana apropiată, și anume, informarea verbală a primarului com. Doina despre intenția de angajare a soțului, chiar dacă aceste acțiuni nu au fost tocmai conforme cu cerințele art.12 și art.14 din Legea nr.133/2016.

În acest sens, inspectorul de integritate consideră distonant a aplica în privința subiectului controlului măsura de încetare a funcției publice, a interdicției în ocuparea funcției publice și adresarea cererii instanței de judecată privind constatarea nulității actelor semnate de subiectul controlului cu încălcarea prevederilor legale ale conflictelor de interese.

Generalizând rezultatele controlului conform propriei convingeri formate în urma examinării obiective și imparțiale supozițiile invocate la etapa inițierii controlului, luând act de punctul de vedere și apreciind materialul probator administrat conform principiilor pertinentei, concludenții, utilității și veridicității, conducându-se de prevederile art.art.2, 3, 12, 14 și 23 din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale în coroborare cu prevederile art.art.19, 20, 37, 38 și 39 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul principal de integritate,-

dispune:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Demciucova Natalia, director la Grădinița de copii din sat. Rumeanțev, raionul Cahul, exprimată prin nedeclarare și nesoluționare conformă situația de conflict de interese apărută la data de 15.10.2021.

2. Se aduce la cunoștința dnei Demciucova Natalia prezentul Act de constatare și se comunică despre dreptul contestării acestuia în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău. str. Teilor nr.4.

Prezentul Act de constatare a fost întocmit în două exemplare, pe 4 (patru) file.

Inspector principal de integritate

Ada Griciuc